

Mentan

FRÁ FISKI TIL MENTAN

Í TURRUM TÖLUM MAN FISKIVINNAN ENN SUM ÁÐUR EIGA SÍN STÓRA LUT Í TILVERUGRUNDARLAGNUM HJÁ KLAKSVÍKINGUM. MEN SEINNU ÁRINI HAVA PRÓGVAÐ, AT UPPLIVINGARBÚSKAPUR ER MEIRA ENN BARA STUTTLEIKI. EIN AKTIVUR MENTUNAR- OG UPPLIVINGARPOLITIKKUR, HAR BÝRÁÐIÐ HEVUR LURTAÐ EFTIR BORGARUNUM, ER TÝDNINGARMESTA ORSÖKIN TIL, AT KLAKSVÍKINGAR NÚ AFTUR TOSA UM FÓLKAVØKSTUR OG TILFLYTING

Jácup Mørk

Tá tað varð staðfest, at fulla-brumma eins og restin av politistøðini í Havn var fongd við blámusoppi, bleiv tann parturin løgreglulivkseminum her á landi flutt til Klaksvíkar. Við hesum fekk Klaksvík – eins og Horsens – sitt egna litla fongsul, men hetta er so langt í frá einastu líkheitstekinini millum føroyska fiskivinnuhøvuðsstaðin og danska mentunardepilin.

Klaksvík hevur nevnliga sera miðvíst sett upplivingarbúskap í fokus í fleiri ár, og borgarstjórin, Jógvan Skorheim, er ikki í iva um, at hetta hevur havt sína stóru ávirkan á býin.

– Fara vit nøkur ár aftur í tíðina, so var fólkafráflytingin ein stórus trupulleiki her í Klaksvík. Hóast kommunan hevði gjørt iløgur fyri hundradtals milliúnir – iløgur, sum avgjørt vóru skilagóðar – so steðgaði hetta ikki keðiligu gongdini, sigur Jógvan Skorheim.

– Í býráðnum, sum tá sat, var hetta nakað, sum vit vildu gera nakað við, og vit settu okkum fyri at kanna, hvat skuldi til, um vit ynsktu at venda fráflytingini til eina tilflyting.

– Í 2010 settu vit stórt greiningararbeiði í gongd. Vit fingi hjálp til hetta frá danskari greiningarfyrirøki, har føroyski Suni Poulsen var tann, ið hevði beinleiðis kontaktini við okkum. Eini 200 fólk vóru partur av kanningini, og síðani varð hesin bólkur aftur pettaður í fokusgrupper á 15 fólk. Og mest týðningarmikið var at fáa øll hesi at koma við sínum boðum uppá, hvussu vit kundu gera Klaksvík til ein betri bý at búgva í.

FYRA YVIRSKRIFTIR

Slíkar kanningar hava sjálvandi hópin av meira og minni áhugaverdum millumrokningum. Men Jógvan Skorheim vísir á, at tað serliga vóru fyra niðurstøður, sum stóðu eftir, og sum Býráðið valdi at taka til sín sum beinleiðis arbeiðssetningar.

- Upplivingarbúskapurin í Klaksvík skal styrkjast
- Bústaðarbyggingin skal fjøltáttast
- Fleiri slips skuldu í fiskivinnuna
 - t.e. at vitunarstøðið í fiskivinnuni og atknýttum vinnum skal hækast
- Mentunarlívið skuldi styrkjast

– Sjálvandi er tað lættari sagt enn gjørt, tá tú skalt fylgja slíkum arbeiðssetningum, men í býráðnum varð greið semja um, at hetta var nakað, sum vit skuldu halda fast um. Og vit hava støðugt – bæði í farnu og í hesi býráðssetuni – roynt at fylgt hesum, sigur Jógvan Skorheim.

Hvat er meira náttúrligt enn at skipa ein sannan sjómansfestival í tí, sum av røttum verður kallað fiskivinnuhøvuðsstaðurin í Føroyum. Tað er sjálvandi ikki kommunan, sum skipar dagin, men tá góð hugskot vinna fram, er stutt frá tanka til gerð í Klaksvík

Summar Festivalurin hevur ment seg til størsta tónleikatiltak í Føroyum. Og tað skapar sína veldugu ávirkan á alla handilsvinnuna í Klaksvík, tá fólkatálið triggjar dagar um árið verður meira enn tvífaldað

– Og eg haldi eisini, at tað hevur eydnast. Hyggur tú at fólkatálinum, so er hetta økt við 90 fólkum síðani 2010. Tað vil siga, at vit hava ikki bara steðgað fráflytingini, men beinleiðis vent henni til tilflyting. Og figgjargliga sá vit, at Klaksvík var ein av fyrstu føroysku kommununum, sum aftur upplivdi búskaparlíga framgongd, tá alheims figgjarkreppan eisini rakti Føroyar.

– Sjálvandi kanst tú siga, at tíðirnar hava spælt við, men eg eri sannførdur um, at ein sera týðandi orsök er, at vit miðvíst hava fylgt setninginum, sum vit settu í 2010. Og ikki minst hevur tað havt ovurstóran týðning, at alt lokalsamfelagið hevur tikið undir við hesum.

– Vit valdu tilvitað, tá kanningin varð gjørd, at hava fólk, ið so ella so høvdu ávirkan, við í kanningin. Tá hesi soleiðis fingi sín ognarskap í úrslitinum av kanningini, gjørdust tey eisini ambassadørar ella

flaggberarar av hugsjónini, sum vit hava roynt at kjølfest. Og tað ger tað sjálvandi munandi lættari at fáa boðskapin rætt út.

– Hartil royna vit eisini at kjølfesta hetta arbeiðið nóg væl politiskt. Tað má ikki vera so, at hetta stendur og fellur við, um hesin ella hasin politikarin verða valdir í býráðið, ella um hendan ella handan samgongan verður skipað. Hetta má vera eitt felags mál, sum allur býurin stendur saman um, og tað haldi eg hevur eydnast, sigur Jógvan Skorheim.

MEIRA ENN ORÐ

Og tað er sjón fyri søgn, at talan er um meira enn tóm og føgur orð frá borgarstjóranum. Hyggja vit einvíst at upplivingarbúskapinum, so borðreiðir Klaksvík við Summarfestivali, Torradøgum, Fiskimannadegi, Fish Fair, byggimessu, norðoyastevnu, baðilandi og nógvum øðrum við.

– Hetta eru alt átøk, sum skapa lív í býnum, og sum draga hópin av vitjandi til Klaksvík. Tað kann væl vera, at tað ikki eru øll hesi, sum tíma at búgva her, men tað er heldur ikki tað, sum vit droyma um. Men tað hevur góðar ringvirkningar, tá vit støðugt kunnu draga nóg vitjandi henda vegin.

– Eitt nú var eitt punkt í kanningini, at her var einki býarlív við café'um og øðrum. Tað er kanska so, at Klaksvík er ov lítil til at bera eitt veruligt café-lív, men hesi stóru tiltøk kunnu geva vinnuni nakrar heilt góðar dagar, soleiðis at tey kanska eisini hava ráð til at hava opið teir dagarnar, har vinningurin ikki er heilt so eyðsýndur. Tað er snøgt sagt við til at figgja eitt aktivari býarlív, enn fólkatálið hjá okkum ber í sjálvum sær. Bara seinasta hálva árið hava vit fleiri café'ir, sum annaðhvørt eru opnaðar, ella sum lata upp í næstum. Og tað hevði ikki hent, um hesi tiltøk ikki vóru á skránni.

– Og vit royna sjálvandi eisini at stuðla smærri mentanartiltøkum. Vit settu á stovn ein mentunargrunn, og eitt nú samtyktu vit, at allar sparringar á mentunarøkinum annars skuldu koma hesum grunni tilgóðar. Við pengunum, sum eru í grunninum, royna vit at stuðla teimum smærru tiltøkum, sum kanska ikki hava móguleika at standa seg, um treytirnar bara eru handilsligar, og tað er eisini við til at skapa aktivitet og ferðslu. Og til stuttleika kann eg eisini nevna nýggjasta átakið, har nakrir tímar við friari ferðslu eru keyptir frá Norðoyatunlinum. Her er aftur talan um átak, sum kann økja um ferðsluna til Klaksvík. Tað skapar postiv figgjarglig árin, og tað skapar lív í býnum, soleiðis bæði verandi og komandi klaksvíkingar hava enn størri mun at trívast her á staðnum. Og tað í sjálvum sær er yvirskipaða málið, sigur Jógvan Skorheim.